

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра Громадського здоров'я та управління охороною здоров'я

Навчальний рік 2025-2026

СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ

«МЕДИЧНЕ СТРАХУВАННЯ»

(назва освітнього компоненту)

Вибірковий освітній компонент

Форма здобуття освіти **Очна**
(очна; заочна; дистанційна)

Галузь знань **23 «Соціальна робота»**
(шифр і назва галузі знань)

Спеціальність **231 «Соціальна робота»**
(шифр і назва спеціальності)

Освітньо-професійна програма «Соціальна робота»

Першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Курс **4-й**

Силабус освітнього компоненту розглянуто на засіданні кафедри громадського здоров'я та управління охороною здоров'я

Протокол від.
“29” червня 2022 року № 14

Завідувач кафедри

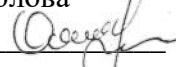

(підпис)

проф. В.А. Огнєв
(прізвище та ініціали)

Схвалено методичною комісією ХНМУ з проблем громадського здоров'я

Протокол від.
“30” червня 2022 року № 10

Голова

(підпис)

проф. В.А. Огнєв
(прізвище та ініціали)

РОЗРОБНИКИ СИЛАБУСУ:

1. Огнєв Віктор Андрійович, завідувач кафедри громадського здоров'я та управління охороною здоров'я, д.мед.н., проф.;
2. Мякина Олександр Володимирович, доцент кафедри громадського здоров'я та управління охороною здоров'я, к.мед.н., доцент;
3. Яременко Альона Володимирівна - асистент кафедри громадського здоров'я та управління охороною здоров'я.

ДАНІ ПРО ВИКЛАДАЧІВ, ЩО ВИКЛАДАЮТЬ ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

Прізвище, ім'я по батькові викладача	Огнєв Віктор Андрійович , д. мед. н., професор, завідувач кафедри громадського здоров'я та управління охороною здоров'я;
Професійні інтереси, посилання на профайл викладача (на сайті університету, кафедри, в системі Moodle та інше)	Громадське здоров'я, Основи громадського здоров'я, Доказова медицина з основами сучасної епідеміології, Біостатистика, Організація медико-соціального наукового дослідження, Комунікація в сфері охорони здоров'я Сайт університету: http://www.knmu.kharkov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=232%3A2011-05-19-08-08-34&catid=7%3A2011-05-05-09-09-08&Itemid=27&lang=uk АСУ: http://31.128.79.157:8080/profile Moodle: http://distance.knmu.edu.ua/course/view.php?id=4918 ORCID: https://orcid.org/0000-0001-7319-1424 Scopus: https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57208735130
Контактний телефон	+38-099-95-47-120, 057-707-73-20
Корпоративна пошта викладача	va.ohniev@knmu.edu.ua
Консультації	понеділок 15.30-17.00
Локація (очні)	Ауд. кафедри громадського здоров'я та управління охороною здоров'я

Прізвище, ім'я по батькові викладача	Мякіна Олександр Володимирович , доцент кафедри громадського здоров'я та управління охороною здоров'я;
Професійні інтереси, посилання на профайл викладача (на сайті університету, кафедри, в системі Moodle та інше)	Громадське здоров'я, Основи громадського здоров'я, Доказова медицина з основами сучасної епідеміології, Біостатистика. Методологія наукової роботи. Діловодство. Соціальна робота. Історія медицини. Сайт університету: http://www.knmu.kharkov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=232%3A2011-05-19-08-08-34&catid=7%3A2011-05-05-09-09-08&Itemid=27&lang=uk АСУ: http://31.128.79.157:8080/profile Moodle: http://distance.knmu.edu.ua/user/profile.php?id=9486
Контактний телефон	+38-096-30-50-992, 057-707-73-88
Корпоративна пошта викладача	ov.miakina@knmu.edu.ua
Консультації	вівторок 15.30-17.00
Локація (очні)	Ауд. кафедри громадського здоров'я та управління охороною здоров'я

Прізвище, ім'я по батькові викладача	Яременко Альона Володимирівна асистент кафедри громадського здоров'я та управління охороною здоров'я
Контактний тел.	+38-093-456-00-07, 057-707-73-20
E-mail:	av.yaremenko@knmu.edu.ua
Розклад занять	Відповідно до розкладу навчального відділу

Консультації	вівторок 15.30-17.00
Локація	Ауд. кафедри громадського здоров'я та управління охороною здоров'я

ВСТУП

Силабус освітнього компоненту «Медичне страхування» складений відповідно до освітньо-професійної програми (далі – ОПП) «Соціальна робота» та Стандарту вищої освіти України (далі – Стандарт), перший (бакалаврський) рівень, галузі знань 23 «Соціальна робота», спеціальності 231 «Соціальна робота».

Опис освітнього компоненту (анотація) Освітній компонент «Медичне страхування» включає в себе інформацію щодо сутності страхування та його значення в суспільному житті, державного регулювання страхової діяльності, досвіду медичного страхування в зарубіжних країнах та особливостей його становлення в Україні, а також основних аспектів його здійснення з позицій страхових компаній.

Вивчення освітнього компоненту передбачено навчальним планом на 4-му курсі навчання для здобувачів бакалаврського рівня спеціальності «Соціальна робота».

Предметом вивчення освітнього компоненту є: теоретичні засади страхової діяльності в цілому та зарубіжний і вітчизняний досвід, нормативно-правове регулювання та економічні й соціальні аспекти здійснення медичного страхування. В процесі вивчення освітнього компоненту здобувачі мають вивчити основні теоретичні поняття та підходи до проведення занять..

Міждисциплінарні зв'язки: «Медичне страхування» інтегрується з освітнього компоненту: медико-соціальні основи здоров'я, менеджмент соціальної роботи, соціальна політика, правове регулювання соціального забезпечення, економічні основи соціальної роботи.

Освітній компонент належить до вибіркових дисциплін.

Силабус упорядкований із застосуванням сучасних педагогічних принципів організації навчально-виховного процесу вищої освіти.

Пререквізити: засвоєння концептуальних засад страхової медицини; прийняття ефективних управлінських рішень на основі позитивного зарубіжного та вітчизняного досвіду медичного страхування, визначення переваг та недоліків медичного страхування, вивчення фінансування медичного страхування.

Постреквізити: вивчення освітнього компоненту передбачає опанування теоретичних знань та оволодіння практичними навичками щодо змісту, сутності та значення страхування та страхового ринку в сучасних умовах, державного регулювання страхової діяльності, видів страхування в залежності від різних класифікаційних ознак, детального розуміння та аналізу сутності, організації та стану розвитку медичного страхування, знання і розуміння зарубіжного досвіду в цій сфері, його переваг та недоліків і можливості адаптації такого досвіду до наших умов.

Вивчення освітнього компоненту завершується заліком, тому в процесі вивчення різних тем здобувачам доцільно звертати увагу на питання, що виносяться на нього.

1. Мета та завдання освітнього компоненту

1.1. Метою викладання освітнього компоненту є сформувати систему базових знань у сфері медичного страхування; засвоїти концептуальні засади страхової медицини; навчитися приймати ефективні управлінські рішення на основі позитивного зарубіжного та вітчизняного досвіду медичного страхування.

1.2. Основними завданнями вивчення освітнього компоненту «Медичне страхування» є:

- вивчення фінансування медичного страхування;
- визначення переваг та недоліків медичного страхування;
- визначення аспектів покриття медичною допомогою всіх верств населення;
- вивчення методів планування пакетів медичних послуг та окремих послуг;
- дотримання прав споживачів на ефективність системи управління організацією.

1.3 Компетентності та результати навчання, формуванню яких сприяє освітній компонент.

1.3.1. Вивчення освітнього компоненту забезпечує опанування студентами компетентностей:

– **інтегральна:**

– Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми під час професійної діяльності в галузі соціальної роботи та в освітньому процесі, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

– **загальні:**

– Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

– Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

– Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

– Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

– Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

– Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

– Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

– Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

– Здатність приймати обґрунтовані рішення.

– Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.

– Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.

– Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

– **спеціальні (фахові, предметні):**

– Знання і розуміння сутності, значення і видів соціальної роботи та основних її напрямів (психологічного, соціально-педагогічного, юридичного, економічного, медичного).

–Здатність прогнозувати перебіг різних соціальних процесів.

–Знання і розуміння нормативно-правової бази стосовно соціальної роботи та соціального забезпечення.

–Здатність ініціювати соціальні зміни, спрямовані на піднесення соціального добробуту.

–Здатність дотримуватися етичних принципів та стандартів соціальної роботи.

–Здатність до сприяння підвищенню добробуту і соціального захисту осіб, здійснення соціальної допомоги та надання підтримки тим, хто перебуває у складних життєвих обставинах.

1.3.2 Вивчення освітнього компоненту забезпечує набуття студентами наступних **програмних результатів навчання:**

ПРН 1. Здійснювати пошук, аналіз і синтез інформації з різних джерел для розв'язування професійних і встановлювати причинно-наслідкові зв'язки між соціальними подіями та явищами.

ПРН 5. Теоретично аргументувати шляхи подолання проблем та складних життєвих обставин, обирати ефективні методи їх вирішення, передбачати наслідки.

ПРН 6. Розробляти перспективні та поточні плани, програми проведення заходів, оперативно приймати ефективні рішення у складних ситуаціях.

ПРН 8. Критично аналізувати й оцінювати чинну соціальну політику країни, соціально-політичні процеси на загальнодержавному, регіональному та місцевому рівнях.

ПРН 15. Приймати практичні рішення для покращення соціального добробуту та підвищення соціальної безпеки.

ПРН 18. Налагоджувати співпрацю з представникам різних професійних груп та громад; використовувати стратегії індивідуального та колективного представництва інтересів клієнтів.

ПРН 27. Опанувати знання з медичних питань, що можуть стосуватися соціально незахищених категорій населення для надання соціально-медичних послуг.

1.3.3. Вивчення освітнього компоненту забезпечує набуття студентами наступних **соціальних навичок (Soft skills):**

- Соціальні навички;
- Лідерські якості;
- Способи мислення;
- Вміння налагоджувати співробітництво з пацієнтом/клієнтом та колегами

2. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь, ОПП	Характеристика освітнього компонента	
		денна форма навчання	
Кількість кредитів – 4	Галузь знань: 22 «Охорона здоров'я» (шифр і назва)	Вибіркова	
Загальна кількість годин – 120	Спеціальність: 231 «Соціальна робота» (шифр і назва)	Рік підготовки:	
		4-й	
Годин для денної форми навчання: аудиторних – 50 самостійної роботи студента – 70	Освітній ступінь: перший (бакалаврський) ОПП: «Соціальна робота»	Семестр	
		8-й	
		Лекції	
		10 год.	год.
		Практичні, семінарські	
		40 год.	год.
		Лабораторні	
		год.	год.
		Самостійна робота	
		70 год.	год.
Індивідуальні завдання: год.			
Вид контролю: Залік			

2.1.Опис освітнього компонента

2.2.1 Лекції

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Види лекцій
1	Місце і роль медичного страхування у системі страхового захисту громадян.	4	Лекція-візуалізація
2	Страховий ринок	4	Лекція-візуалізація
3	Державне регулювання страхової діяльності	2	Лекція-візуалізація
Разом		10	

2.2.2.Практичні заняття

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Методи навчання	Форми контролю
1	Місце і роль медичного страхування у системі страхового захисту громадян.	6	Презентація, бесіда, розповідь-пояснення, ділова гра, моделювання процесів	ПК:Усне, письмове опитування, тестовий контроль,

				індивідуальні завдання Підсумковий контроль: залік.
2	Страховий ринок	6	Презентація, бесіда, розповідь-пояснення, ділова гра, моделювання процесів	ПК:Усне, письмове опитування, тестовий контроль, індивідуальні завдання Підсумковий контроль: залік.
3	Страхові ризики та їхня оцінка	4	Презентація, бесіда, розповідь-пояснення, ділова гра, моделювання процесів	ПК:Усне, письмове опитування, тестовий контроль, індивідуальні завдання Підсумковий контроль: залік.
4	Державне регулювання страхової діяльності	4	Презентація, бесіда, розповідь-пояснення, ділова гра, моделювання процесів	ПК:Усне, письмове опитування, тестовий контроль, індивідуальні завдання Підсумковий контроль: залік
5	Класифікація страхування.	2	Презентація, бесіда, розповідь-пояснення, ділова гра, моделювання процесів	ПК:Усне, письмове опитування, тестовий контроль, індивідуальні завдання Підсумковий контроль: залік.
6	Страховання життя та організація роботи страхових компаній.	4	Презентація, бесіда, розповідь-пояснення, ділова гра, моделювання процесів	ПК:Усне, письмове опитування, тестовий контроль, індивідуальні завдання Підсумковий контроль: залік
7	Сутність, форми та види медичного страхування.	4	Презентація, бесіда, розповідь-пояснення, ділова гра,	ПК:Усне, письмове опитування,

			моделювання процесів	тестовий контроль, індивідуальні завдання Підсумковий контроль: залік
8	Соціальне медичне страхування та системи оплати постачальників медичних послуг: переваги та недоліки	4	Презентація, бесіда, розповідь-пояснення, ділова гра, моделювання процесів	ПК:Усне, письмове опитування, тестовий контроль, індивідуальні завдання Підсумковий контроль: залік
9	Планування та системні компоненти соціального медичного страхування. Українська законодавча база в цій сфері	4	Презентація, бесіда, розповідь-пояснення, ділова гра, моделювання процесів	ПК:Усне, письмове опитування, тестовий контроль, індивідуальні завдання Підсумковий контроль: залік
10	Порядок укладання та виконання страхової угоди	2	Презентація, бесіда, розповідь-пояснення, ділова гра, моделювання процесів	ПК:Усне, письмове опитування, тестовий контроль, індивідуальні завдання Підсумковий контроль: залік
	Всього за освітнім компонентом	40		

2.2.3. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Методи навчання	Форми контролю
1	<i>Місце і роль медичного страхування у системі страхового захисту громадян.</i> Опрацювання навчальної літератури. Складання розгорнутого плану відповідей на питання теми. Робота з нормативно-правовими документами. Варіативне виконання індивідуальних завдань.	4	презентація	Поточний контроль: Усне, письмове опитування, тестовий контроль. Підсумковий контроль: залік.
2	<i>Класифікація страхування.</i> Опрацювання навчальної літератури.	4	презентація	Поточний контроль: Усне, письмове

	Складання розгорнутого плану відповідей на питання теми. Робота з нормативно-правовими документами. Варіативне виконання індивідуальних завдань.			опитування, тестовий контроль. Підсумковий контроль: залік.
3	Страховання життя та організація роботи страхових компаній. Опрацювання навчальної літератури. Складання розгорнутого плану відповідей на питання теми. Робота з нормативно-правовими документами. Варіативне виконання індивідуальних завдань.	8	презентація	Поточний контроль: Усне, письмове опитування, тестовий контроль. Підсумковий контроль: залік.
4	Сутність, форми та види медичного страхування. Опрацювання навчальної літератури. Складання розгорнутого плану відповідей на питання теми. Робота з нормативно-правовими документами. Варіативне виконання індивідуальних завдань.	6	презентація	Поточний контроль: Усне, письмове опитування, тестовий контроль. Підсумковий контроль: залік.
5	Формування та об'єднання фінансових ресурсів галузі охорони здоров'я. Досвід окремих країн Європи. Опрацювання навчальної літератури. Складання розгорнутого плану відповідей на питання теми. Робота з нормативно-правовими документами. Варіативне виконання індивідуальних завдань.	14	презентація	Поточний контроль: Усне, письмове опитування, тестовий контроль. Підсумковий контроль: залік.
6	Соціальне медичне страхування та системи оплати постачальників медичних послуг: переваги та недоліки. Опрацювання навчальної літератури. Складання розгорнутого плану відповідей на питання теми. Робота з нормативно-правовими документами. Варіативне виконання індивідуальних завдань.	6	презентація	Поточний контроль: Усне, письмове опитування, тестовий контроль. Підсумковий контроль: залік.
7	Планування та системні компоненти соціального медичного страхування. Українська законодавча база в цій сфері. Опрацювання навчальної літератури. Складання розгорнутого плану відповідей на питання теми. Робота з нормативно-правовими документами. Варіативне виконання індивідуальних завдань.	10	презентація	Поточний контроль: Усне, письмове опитування, тестовий контроль. Підсумковий контроль: залік.
8	Регулювання відносин між	8	презентація	Поточний контроль:

	<i>платоспроможністю, тарифами та якістю медичної допомоги при реалізації соціального медичного страхування.</i> Опрацювання навчальної літератури. Складання розгорнутого плану відповідей на питання теми. Робота з нормативно-правовими документами. Варіативне виконання індивідуальних завдань.			Усне, письмове опитування, тестовий контроль. Підсумковий контроль: залік.
9	<i>Порядок укладання та виконання страхової угоди.</i> Опрацювання навчальної літератури. Складання розгорнутого плану відповідей на питання теми. Робота з нормативно-правовими документами. Варіативне виконання індивідуальних завдань.	10	презентація	Поточний контроль: Усне, письмове опитування, тестовий контроль. Підсумковий контроль: залік.
	Всього годин	70		

Методи навчання:

Методи організації і здійснення навчально-пізнавальної діяльності (лекція, бесіда, пояснення, робота з підручником; демонстрування, практична робота)

Методи стимулювання навчальної діяльності (забезпечення успіху в навчанні, створення ситуації інтересу у процесі викладання, створення ситуації новизни, опора на життєвий досвід здобувача вищої освіти; стимулювання обов'язку і відповідальності в навчанні);

Методи контролю і самоконтролю у навчанні (усний, письмовий, тестовий, програмований і самоконтроль).

Методи контролю:

Протягом вивчення освітнього компоненту всі види діяльності здобувача підлягають контролю, як поточному (на кожному занятті), так і підсумковому (під час контрольних заходів).

Поточний контроль здійснюється на кожному практичному занятті відповідно конкретним цілям теми та під час індивідуальної роботи викладача з здобувачем для тих тем, які здобувач опрацьовує самостійно і вони не належать до структури практичного заняття.

Підсумкова оцінка з освітнього компоненту визначається за результатами навчальної роботи здобувача за всіма видами пізнавальної діяльності: аудиторна і позааудиторна робота, самостійна робота, виконання індивідуальних завдань. Освітній компонент закінчується заліком.

3. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

3.1. Оцінювання успішності навчання здобувачів освіти здійснюється на підставі чинної «Інструкції з оцінювання навчальної діяльності здобувачів освіти ХНМУ», затвердженій наказом ХНМУ № 181 від 21.08.2021.

Поточна навчальна діяльність здобувачів вищої освіти контролюється викладачем академічної групи, після засвоєння здобувачами кожної теми освітнього компоненту та виставляються оцінки з використанням 4-бальної (національної) системи. За підсумками семестру середню оцінку (з точністю до сотих) за ПНД викладач автоматично одержує за допомогою електронного журналу системи АСУ.

Перерахунок середньої оцінки за поточну діяльність проводиться відповідно до чинної «Інструкції з оцінювання навчальної діяльності здобувачів освіти ХНМУ», затвердженій наказом ХНМУ № 181 від 21.08.2021.

Підсумковий бал за ПНД у семестрі визначається як середнє арифметичне національних оцінок за кожне заняття та ПЗ, округлене до 2-х знаків після коми. Відповідно до вказаної Інструкції, перерахунок середньої оцінки за поточну навчальну діяльність (ПНД) у багатобальну шкалу, для освітніх компонентів, що завершуються іспитом проводиться відповідно до таблиці 1.

Таблиця 1

**Перерахунок середньої оцінки за поточну діяльність у багатобальну шкалу
(для освітніх компонентів, що завершуються заліком)**

4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала
5	200	4.22-4,23	169	3.45-3,46	138
4.97-4,99	199	4.19-4,21	168	3.42-3,44	137
4.95-4,96	198	4.17-4,18	167	3.4-3,41	136
4.92-4,94	197	4.14-4,16	166	3.37-3,39	135
4.9-4,91	196	4.12-4,13	165	3.35-3,36	134
4.87-4,89	195	4.09-4,11	164	3.32-3,34	133
4.85-4,86	194	4.07-4,08	163	3.3-3,31	132
4.82-4,84	193	4.04-4,06	162	3.27-3,29	131
4.8-4,81	192	4.02-4,03	161	3.25-3,26	130
4.77-4,79	191	3.99-4,01	160	3.22-3,24	129
4.75-4,76	190	3.97-3,98	159	3.2-3,21	128
4.72-4,74	189	3.94-3,96	158	3.17-3,19	127
4.7-4,71	188	3.92-3,93	157	3.15-3,16	126
4.67-4,69	187	3.89-3,91	156	3.12-3,14	125
4.65-4,66	186	3.87-3,88	155	3.1-3,11	124
4.62-4,64	185	3.84-3,86	154	3.07-3,09	123
4.6-4,61	184	3.82-3,83	153	3.05-3,06	122
4.57-4,59	183	3.79-3,81	152	3.02-3,04	121
4.54-4,56	182	3.77-3,78	151	3-3,01	120
4.52-4,53	181	3.74-3,76	150	Менше 3	Недостатньо
4.5-4,51	180	3.72-3,73	149		
4.47-4,49	179	3.7-3,71	148		
4.45-4,46	178	3.67-3,69	147		
4.42-4,44	177	3.65-3,66	146		
4.4-4,41	176	3.62-3,64	145		
4.37-4,39	175	3.6-3,61	144		
4.35-4,36	174	3.57-3,59	143		

4.32-4,34	173	3.55-3,56	142
4.3-4,31	172	3.52-3,54	141
4,27-4,29	171	3.5-3,51	140
4.24-4,26	170	3.47-3,49	139

Підсумкове заняття (ПЗ) проводиться за розкладом, під час останнього заняття.

Методика проведення підсумкового заняття передбачає оцінювання освоєння теоретичних знань та практичних навичок (критерії оцінювання – «виконав» або «не виконав»). Під час оцінювання знань здобувача, що входять до даного підсумкового заняття (ПЗ) виставляється оцінка за національною шкалою, яка рахується як оцінка за ПНД.

3.2. Питання до заліку та іспиту:

1. Історія розвитку страхових відносин.
2. Роль страхування в ринковій економіці. Виникнення та розвиток страхування.
3. Страховий фонд.
4. Поясніть поняття «Страхова медицина».
5. Поясніть поняття «Медичне страхування».
6. Мета медичного страхування.
7. Завдання медичного страхування.
8. Головні риси страхової медицини світу.
9. Принципи медичного страхування.
10. Назвіть види медичного страхування.
11. Особливості обов'язкового та добровільного медичного страхування.
12. Історія виникнення страхової медицини в Україні.
13. Основні аспекти сучасної страхової медицини.
14. Що значить поняття «Страховик».
15. Що значить поняття «Страхувальник».
16. Що значить поняття «Застрахований».
17. Поняття «Страховий ризик» та його види.
18. Які основні ризики для страховика.
19. Що таке страховий поліс та його функції.
20. Функції та ознаки економічної категорії страхування.
21. Сутність страхового ринку. Суб'єкти страхового ринку.
22. Страховий ринок України. Сучасний стан страхового ринку України.
23. Принципи розвитку національного страхового ринку.
24. Фонди страхових організацій.
25. Страховий ринок країн Європи.
26. Структура тарифної ставки. Методика розрахунку тарифних ставок із масових ризикових видів страхування.
27. Тарифна політика страхових компаній.
28. Оцінка страхових ризиків.
29. Етапи розвитку та сучасні умови регулювання страхової діяльності.

30. Державна політика у галузі страхування.

31. Світовий досвід у сфері регулювання та нагляду за страховою діяльністю.

32. Система державного нагляду за страховою діяльністю в Україні.

33. Ліцензування страхової діяльності в Україні. Єдиний державний реєстр страховиків (пере страховиків) України.

34. Класифікація страхування за предметами договору.

35. Класифікація за формами та видами страхування.

36. Суть, класифікація та варіанти страхування життя.

37. Змішане страхування життя.

38. Загальний підхід до побудови системи медичного страхування.

39. Страхування відповідальності лікарів.

40. Переваги і недоліки окремих механізмів збору фінансових ресурсів та формування видатків на охорону здоров'я та перехід до податку на заробітну плату.

41. Характеристика прямого та непрямого оподаткування, соціального та добровільного медичного страхування.

42. Виплати з кишені за послуги охорони здоров'я. Перспективи запровадження соціального медичного страхування в Україні.

43. Класифікація систем охорони здоров'я в Європейських країнах: моделі Беверіджа, Бісмарка, Семашко.

44. Класифікація фінансування медичної допомоги: триступеневий рівень (ІСНА – НФ).

45. Класифікація медичного страхування (ОЕСД – організація економічного співробітництва та розвитку).

46. Основні категорії фінансування сфери охорони здоров'я в Україні.

47. Соціальне медичне страхування. Переваги соціального медичного страхування як джерела фінансування галузі охорони здоров'я.

48. Недоліки соціального медичного страхування.

49. Українське чинне законодавство з питань соціального медичного страхування.

50. Визначення груп населення, що покриватимуться соціальним медичним страхуванням.

51. Акумуляція страхових фінансових потоків: роль Міністерства фінансів, органів податкової інспекції, індивідуальних страхових фондів, комерційних компаній, що працюють від імені державного платника.

52. Визначення механізму розподілу коштів та механізмів оплати медичних послуг: невідкладна лікарняна допомога, денна хірургія, амбулаторні послуги в лікарнях та поза лікарнями, психіатрична, сестринська, довготривала допомога.

53. Договір страхування. Правила страхування.

54. Обов'язки страховика і страхувальника в медичному страхуванні.

55. Припинення дії договору страхування.

56. Заява про страхування: форма подання, зміст, значення.

57.Андеррайтинг: оцінка ризику; вирішення питання про прийняття на страхування; визначення термінів, спеціальних вимог, обсягів і розмірів страхового покриття; франшизи; розрахунок страхової премії.

58.Документальні форми договору страхування: страховий поліс, страховий сертифікат, страхове свідоцтво.

59.Врегулювання вимог страхувальника щодо відшкодування збитків.

60.Дії страхувальника при настанні страхової події. Дії страховика щодо розрахунку характеру і розмірів збитків.

3.3. Контрольні питання

Тема 1. Місце і роль медичного страхування у системі страхового захисту громадян.

- 1.Історія розвитку страхових відносин.
- 2.Роль страхування в ринковій економіці.
3. Виникнення та розвиток страхування.
- 4.Страхування як економічна категорія.
- 5.Страховий фонд.
6. Функції та принципи страхування.
- 7.Сутність та ключові поняття страхування.
- 8.Страхування як спосіб відшкодування збитків.
- 9.Основні поняття страхування: страхувальник; страховик (страхова компанія, страхові організації); застрахований.
- 10.Страховий випадок.
- 11.Страховий ризик.
- 12.Страхова сума.
- 13.Страхова виплата; страхове відшкодування; франшиза; страховий платіж (страховий внесок, страхов премія).
- 14.Страховий тариф.
- 15.Страхові посередники: страхові агенти; страхові брокери; перестрахові брокери. Функції та ознаки економічної категорії страхування.

Тема 2. Страховий ринок

- 1.Загальна характеристика страхового ринку.
- 2.Сутність страхового ринку.
- 3.Суб'єкти страхового ринку.
- 4.Внутрішня система і зовнішнє оточення страхового ринку.
- 5.Страховий ринок України.
- 6.Сучасний стан страхового ринку України.
- 7.Принципи розвитку національного страхового ринку.
- 8.Участь іноземного капіталу.
- 9.Страхові посередники.
- 10.Фонди страхових організацій.
- 11.Перспективи розвитку страхового ринку України.
- 12.Страховий ринок країн Європи.

- 13.Страховий ринок США.
- 14.Об'єднання страховиків.

Тема 3. *Страхові ризики та їхня оцінка*

- 1.Поняття ризику та ймовірність суми збитку в страхуванні.
- 2.Основи розрахунку страхових тарифів.
- 3.Структура тарифної ставки.
- 4.Методика розрахунку тарифних ставок із масових ризикових видів страхування.
- 5.Особливості розрахунку страхових тарифів зі страхування життя.
- 6.Тарифна політика страхових компаній.
- 7.Оцінка страхових ризиків.

Тема 4. *Державне регулювання страхової діяльності*

- 1.Етапи розвитку та сучасні умови регулювання страхової діяльності.
- 2.Удосконалення державного нагляду за страховою діяльністю.
- 3.Кадрове та організаційне забезпечення страхової діяльності.
- 4.Роль саморегульованих організацій у регулюванні страхової діяльності.
- 5.Державна політика у галузі страхування.
- 6.Світовий досвід у сфері регулювання та нагляду за страховою діяльністю.
- 7.Пруденційний нагляд та пруденційне регулювання страхової діяльності.
- 8.Необхідність та значення державного регулювання страхової діяльності.
- 9.Система державного нагляду за страховою діяльністю в Україні.
- 10.Ліцензування страхової діяльності в Україні.
- 11.Єдиний державний реєстр страховиків (пере страховиків) України.

Тема 5. *Класифікація страхування.*

- 1.Наукове поняття класифікації страхування.
- 2.Класифікація за предметами договору страхування.
- 3.Класифікація за формами та видами страхування.

Тема 6. *Страхування життя та організація роботи страхових компаній.*

- 1.Суть, класифікація та варіанти страхування життя.
- 2.Характеристика окремих видів страхування життя.
- 3.Обов'язкове державне страхування спортсменів вищих категорій.
- 4.Змішане страхування життя.
- 5.Суб'єкти страхування.
- 6.Обсяги страхової відповідальності.
- 7.Строк страхування.
- 8.Страхова сума.
- 9.Одержувачі страхової суми у випадку смерті страхувальника.
- 10.Порядок визначення і сплати страхових премій.
- 11.Організація роботи страхової компанії по визначенню страхових і викупних сум, порядок їх виплати страхувальнику, спадкоємцям або визначеним для цього особам.

12. Страхування дітей: умови проведення.
13. Страхування до вступу в шлюб: умови проведення.

Тема 7. Сутність, форми та види медичного страхування.

1. Сутність медичного страхування.
2. Форми медичного страхування та їхні організаційні основи.
3. Обов'язкове медичне страхування.
4. Добровільне медичне страхування.
5. Порядок укладення договорів.
6. Оцінка сучасного стану медичного страхування в Україні та шляхи його поліпшення.
7. Загальний підхід до побудови системи медичного страхування.
8. Принципові підходи до створення механізму функціонування медичного страхування концептуальний підхід до системи організації охорони здоров'я.
9. Огляд міжнародних систем медичного страхування.
10. Страхування відповідальності лікарів.

Тема 8. Формування та об'єднання фінансових ресурсів галузі охорони здоров'я.

1. Досвід окремих країн Європи.
2. Переваги і недоліки окремих механізмів збору фінансових ресурсів та формування видатків на охорону здоров'я та перехід до податку на заробітну плату.
3. Характеристика прямого та непрямого оподаткування, соціального та добровільного медичного страхування.
4. Характеристика систем збору коштів на охорону здоров'я в деяких країнах Європейського Союзу.
5. Основні причини переходу низки країн Європи на базис податку на заробітну плату стосовно фінансування галузі охорони здоров'я.
6. Як покриваються витрати на медичні послуги – оподаткування / соціальне медичне страхування.
7. Причини низького рівня фінансування та низьких показників виплати внесків.
8. Наявність державної монополії.
9. Неефективна система збору податків.
10. Виплати з кишені за послуги охорони здоров'я.
11. Перспективи запровадження соціального медичного страхування в Україні.

Тема 9. Соціальне медичне страхування та системи оплати постачальників медичних послуг: переваги та недоліки

1. Класифікація систем охорони здоров'я в Європейських країнах: моделі Беверіджа, Бісмарка, Семашко.
2. Класифікація фінансування медичної допомоги: триступеневий рівень (ІСНА – НФ).
3. Класифікація медичного страхування (ОЕСД – організація економічного співробітництва та розвитку).

4. Державне та приватне фінансування: основні джерела надходження коштів, фінансові потоки, розпорядники коштів, механізми розподілу, контроль результату.
5. Загальнонаціональні та галузеві заходи визначення рівня витрат.
6. Розробка схем покриття усього населення медичним страхуванням.
7. Рівень задоволення населення Європейських країн системами медичної допомоги.

Тема 10. *Планування та системні компоненти соціального медичного страхування.*

1. Українська законодавча база в цій сфері
2. Основні категорії фінансування сфери охорони здоров'я в Україні.
3. Урядове фінансування.
4. Соціальне медичне страхування.
5. Актуальне медичне страхування.
6. Безпосередня оплата послуг пацієнтами.
7. Переваги соціального медичного страхування.
8. Стабільне джерело прибутку з медичних послуг.
9. Посилення фінансового потоку систему охорони здоров'я.
10. Підтримка прав пацієнта.
11. Комбінація об'єднання ризиків та спільної підтримки.
12. Недоліки соціального медичного страхування.
13. Високі адміністративні витрати.
14. Проблеми стримування цін на послуги.
15. Українське чинне законодавство з питань соціального медичного страхування.
16. Критичне оцінювання законопроектів щодо запровадження страхової медицини в Україні.
17. Планування політики покриття населення медичною допомогою.
18. Політичне значення спільнот, що входять у цільові групи.
19. Система медичного страхування: обов'язкова чи добровільна?

Тема 11. *Регулювання відносин між платоспроможністю, тарифами та якістю медичної допомоги при реалізації соціального медичного страхування*

1. Основні цілі системи охорони здоров'я.
2. Взаємозв'язок індивідуального і громадського здоров'я.
3. Поняття фінансового захисту населення.
4. Перерозподіл, солідарність та об'єднання ризиків.
5. Визначення груп населення, що покриватимуться соціальним медичним страхуванням.
6. Платники податків для системи соціального медичного страхування: структура цільових груп.
7. Акумуляція страхових фінансових потоків: роль Міністерства фінансів, органів податкової інспекції, індивідуальних страхових фондів, комерційних компаній, що працюють від імені державного платника.

- 8.Визначення механізму розподілу коштів та механізмів оплати медичних послуг: невідкладна лікарняна допомога, денна хірургія, амбулаторні послуги в лікарнях та поза лікарнями, психіатрична, сестринська, довготривала допомога.
- 9.Механізми контролю результату: кількість – якість (структура, процес, результат).

Тема 12. Порядок укладання та виконання страхової угоди

- 1.Договір страхування.
- 2.Правила страхування.
- 3.Обов'язки страховика і страхувальника.
- 4.Припинення дії договору страхування.
- 5.Заява про страхування: форма подання, зміст, значення.
- 6.Андеррайтинг: оцінка ризику; вирішення питання про прийняття на страхування; визначення термінів, спеціальних вимог, обсягів і розмірів страхового покриття; франшизи; розрахунок страхової премії.
- 7.Укладання договору страхування.
- 8.Документарні форми договору страхування: страховий поліс, страховий сертифікат, страхове свідоцтво.
- 9.Страховий поліс як форма договору страхування.
- 10.Зміст страхового полісу.
- 11.Його зв'язок з правилами страхування.
- 12.Структура страхового полісу.
- 13.Врегулювання вимог страхувальника щодо відшкодування збитків.
- 14.Дії страхувальника при настанні страхової події.
- 15.Дії страховика щодо розрахунку характеру і розмірів збитків.
- 16.Страховий акт.
- 17.Виплата відшкодування.
- 18.Система страхового забезпечення.
- 19.Франшиза.
- 20.Винятки.

3.4.Індивідуальні завдання

Індивідуальна робота здобувачів вищої освіти під керівництвом викладача з освітнього компоненту «Медичне страхування» здійснюється протягом семестру у формі: вивчення літературних джерел, рекомендованих для опанування тем і проблем та підготовки доповідей за ними; вивчення нормативних документів державних установ і організацій, рекомендованих для вивчення різних тем освітнього компоненту; рішення ситуаційних завдань і практичних вправ з різних тем освітнього компоненту.

Індивідуальна творча робота (ІТР) виконується здобувачами вищої освіти самостійно з отриманням консультацій викладача за умови їх необхідності. Виконання роботи передбачає пошук і опрацювання здобувачем вищої освіти теоретичного, аналітичного та статистичного матеріалу з питань дослідження, його вивчення і систематизацію, узагальнення отриманих результатів, здійснення узагальнень та формулювання обґрунтованих висновків. Завдання

для індивідуальної творчої роботи обирається здобувачем вищої освіти із запропонованого викладачем переліку.

Теми індивідуальних завдань:

1. Укладання договору страхування
2. Страховий поліс як форма договору страхування, зміст страхового полісу, його зв'язок з правилами страхування. Структура страхового полісу.
3. Українське чинне законодавство з питань соціального медичного страхування.
4. Оцінка сучасного стану медичного страхування в Україні та шляхи його поліпшення.
5. Характеристика прямого та непрямого оподаткування, соціального та добровільного медичного страхування.
6. Загальний підхід до побудови системи медичного страхування.
7. Основні категорії фінансування сфери охорони здоров'я в Україні.
8. Принципові підходи до створення механізму функціонування медичного страхування концептуальний підхід до системи організації охорони здоров'я.
9. Державна політика у галузі страхування.
10. Історія розвитку страхових відносин та роль страхування в ринковій економіці.

3.5. Правила оскарження оцінки

Правила оскарження прописані в «Положенні про апеляцію результатів підсумкового контролю здобувачів освіти Харківського національного медичного університету» №35/2020 від 30.09 2020 року.

Апеляція - оскарження здобувачами освіти результатів підсумкового контролю.

Апеляція результатів підсумкового контролю знань здобувачів освіти є складовою організаційного забезпечення освітнього процесу. Розгляд апеляції проводиться з метою визначення об'єктивності виставленої оцінки. Головне завдання апеляційної процедури - подолання елементів суб'єктивізму при оцінюванні знань здобувачів освіти, уникнення непорозумінь та спірних ситуацій, створення сприятливих умов для розвитку та реального забезпечення законних прав і інтересів осіб, які навчаються.

Здобувачі вищої освіти мають право подавати апеляцію на отриману підсумкову оцінку, то виставлена з освітнього компоненту. Незадовільні оцінки, отримані здобувачем освіти у разі відсутності на підсумковому контролі без поважної причини (відповідно до встановленого в університеті порядку). оскарженню не підлягають.

Спірні питання стосовно оцінок, отриманих при складанні атестації, розглядаються екзаменаційною комісією.

Порядок створення та склад апеляційної комісії

Апеляційна комісія створюється для вирішення спірних питань, які

виникли під час здійснення підсумкового контролю, і розгляду апеляції здобувачів освіти ХНМУ.

До складу апеляційної комісії входить проректор з наукової або науково-педагогічної роботи, директор навчально-наукового інституту якості освіти, начальник навчально-методичного відділу, керівник відповідного деканату, інституту, завідувач аспірантури, докторантури і клінічної ординатури, гарант освітньої програми, науково-педагогічні працівники, які задіяні в реалізації відповідної освітньої програми (в т. ч. ті що викладають освітній компонент оцінка з якої є спірною, але не проводили підсумковий контроль у даного здобувача), представники студентського самоврядування. Склад апеляційної комісії не менше 5 осіб.

Порядок подання заяви про апеляцію

До початку проведення підсумкового контролю керівник відповідного деканату, інституту, завідувач аспірантури, докторантури і клінічної ординатури доводить до відома здобувачів освіти зміст цього Положення.

Подання заяви про апеляцію (далі - заява) здійснюється здобувачем освіти особисто у письмовій формі не пізніше наступного дня після оголошення результатів складання підсумковою контролю

Здобувач освіти подає заяву до відповідного деканату, інституту, відділу аспірантури, докторантури і клінічної ординатури па якому він навчається. Керівник даного підрозділу реєструє заяву у навчально-методичному відділі та надає її на підпис ректора, готує проект наказу про склад апеляційної комісії, повідомляє здобувачу освіти дату і місце засідання апеляційної комісії.

Якщо здобувач освіти, який оскаржує результати підсумкового контролю, бажає додати до заяви додаткові документи, то він повинен це зробити під час подання заяви (письмові роботи додатково не надаються).

Заява повинна бути розглянута па засіданні апеляційної комісії не пізніше двох наступних робочих днів після її подання.

Порядок розгляду заяв

Заяви розглядаються під час засідання апеляційної комісії. На одному засіданні апеляційної комісії може розглядатись декілька заяв.

Здобувач освіти, який подавав заяву, має право бути присутнім на усіх засіданнях апеляційної комісії при розгляді ного заяви. У випадку його відсутності секретарем комісії у протокол засідання повинен бути зроблений відповідний запис.

Для розгляду заяви, керівником відповідного деканату, інституту, завідувачем аспірантури, докторантури і клінічної ординатури до апеляційної комісії подаються оригінали письмових робіт здобувача освіти з підсумкового контролю, роздрукований варіант комп'ютерного тестування, журнали обліку роботи академічної групи тощо.

При розгляді заяви щодо підсумкового контролю, який проводився у письмовій формі, повторне чи додаткове опитування здобувача освіти апеляційною комісією заборонено. Апеляційна комісія розглядає та аналізує

письмову роботу керуючись критеріями оцінювання відповідного освітнього компоненту.

При розгляді заяви щодо підсумкового контролю, який проводився в усній формі здобувачу освіти, за рішенням апеляційної комісії, може бути надана можливість повторно скласти підсумковий контроль під час засідання апеляційної комісії за новим білетом, з комплексу білетів з освітнього компоненту. Для об'єктивності та прозорості білет, за яким здобувач освіти вперше складав підсумковий контроль, вилучається з комплексу.

Рішення апеляційної комісії приймаються більшістю голосів від загального складу комісії. У разі рівної кількості голосів "за" та "проти" приймається рішення, яке підтримав голова комісії.

Результатом розгляду заяви «прийняття апеляційною комісією одного з двох рішень»:

- попереднє оцінювання знань здобувача освіти на підсумковому контролі відповідає рівню якості його знань з даного освітнього компоненту і не змінюється;

- попереднє оцінювання знань здобувача освіти на підсумковому контролі не відповідає рівню якості його знань з даного освітнього компоненту і заслуговує іншої оцінки (вказується нова оцінка відповідно до діючої в ХНМУ шкали оцінювання результатів підсумкового контролю), але не нижчої за отриману на підсумковому контролі, за яким подана заява.

Якщо в результаті розгляду заяви апеляційна комісія приймає рішення про зміну попередніх результатів підсумкового контролю, нова оцінка знань здобувача освіти виставляється відповідно до шкали оцінювання результатів підсумкового контролю ХНМУ спочатку в протоколі засідання апеляційної комісії, а потім змінюється коректурним способом - в письмовій роботі, у відомості успішності та заліковій книжці (індивідуальному навчальному плані) здобувачем освіти.

4. ПОЛІТИКА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ

Політика курсу полягає у дотриманні Етичного Кодексу, укладеного університетською спільнотою, в якому визначено основні моральні принципи (Кодекс корпоративної етики ХНМУ представлений на сайті <http://knmu.edu.ua>).

Відповідно до діючої «Інструкції з оцінювання навчальної діяльності при Європейській кредитно-трансферній системі організації навчального процесу» здобувачі вищої освіти мають отримати оцінку за кожною темою освітнього компоненту. Якщо здобувач пропустив навчальне заняття він має його відпрацювати відповідно до «Положення про порядок відпрацювання студентами Харківського національного медичного університету навчальних занять». Відпрацювання проводяться щоденно черговому викладачу кафедри.

У разі, якщо здобувач не здав вчасно індивідуальне завдання з поважної причини, необхідно повідомити викладача про таку ситуацію та встановити новий строк здачі. Якщо здобувач не встигає з виконанням індивідуального завдання він може попросити у викладача відкладення терміну з обґрунтуванням

причини невчасного виконання (викладач вирішує в кожній конкретній ситуації чи є сенс продовження строку виконання і на який термін).

У разі невиконання завдань під час навчальних занять, чи невиконання частини такого заняття викладач виставляє незадовільну оцінку, яку здобувач має перескласти викладачеві у вільний час викладача і здобувача, який слід попередньо призначити.

Під час лекційного заняття здобувачам вищої освіти рекомендовано вести конспект заняття та зберігати достатній рівень тиші.

Під час практичних занять очікується достатній рівень підготовленості здобувачів до них та активна участь в роботі і виконанні поставлених викладачем завдань. Зокрема, очікується активна участь під час обговорення в аудиторії, здобувачі мають бути готовими детально розбиратися в матеріалі, ставити запитання, висловлювати свою точку зору, дискутувати. Під час занять важливі:

- повага до колег, ввічливість та вихованість,
- толерантність до інших та їхнього досвіду,
- сприйнятливність та неупередженість,
- здатність не погоджуватися з думкою, але шанувати особистість опонента/-ки,
- ретельна аргументація своєї думки та сміливість змінювати свою позицію під впливом доказів,
- я-висловлювання, коли людина уникає непотрібних узагальнювань, описує свої почуття і формулює свої побажання з опорою на власні думки і емоції,
- обов'язкове знайомство з першоджерелами, підготовленість до заняття.

Вітається творчий підхід у різних його проявах. Від здобувачів вищої освіти очікується зацікавленість участю у різноманітних науково-комунікативних заходах з предметного профілю.

Успішне проходження курсу вимагає дотримання академічної доброчесності, знання та вміння використовувати при підготовці до занять та виконанні завдань Положення про порядок перевірки у Харківському національному університеті текстових документів – дисертаційних робіт, звітів за науково-дослідними роботами, наукових публікацій, матеріалів наукових форумів, навчальної літератури, навчально-методичних видань та засобів навчання на наявність текстових запозичень.

Поведінка в аудиторії Основні «так» та «ні»

Здобувачам вищої освіти важливо дотримуватися правил належної поведінки в університеті. Ці правила є загальними для всіх, вони стосуються також і всього професорсько-викладацького складу та співробітників/-ць, і принципово не відрізняються від загальноприйнятих норм. Під час занять здобувачі мають бути вдягнені в медичні халати (професійний одяг).

Під час занять дозволяється:

- залишати аудиторію на короткий час за потреби та за дозволом викладача;
- пити воду;
- фотографувати слайди презентацій;
- брати активну участь у ході заняття.

заборонено:

- їсти (за виключенням осіб, особливий медичний стан яких потребує іншого – в цьому випадку необхідне медичне підтвердження);
- палити, вживати алкогольні і навіть слабоалкогольні напої, інші напої окрім води, а також наркотичні засоби;
- нецензурно висловлюватися або вживати слова, які ображають честь і гідність колег та професорсько-викладацького складу;
- грати в азартні ігри;
- наносити шкоду матеріально-технічній базі університету (псувати інвентар, обладнання; меблі, стіни, підлоги, засмічувати приміщення і території);
- галасувати, кричати або прослуховувати гучну музику в аудиторіях і навіть у коридорах під час занять.

Охорона праці

На першому занятті з курсу буде роз'яснено основні принципи охорони праці шляхом проведення відповідного інструктажу. Очікується, що кожен повинен знати, де найближчий до аудиторії евакуаційний вихід, де знаходиться вогнегасник, як їм користуватися тощо.

5. АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

1. Загальні положення

Кодекс академічної доброчесності Харківського національного медичного університету, який затверджено наказом ХНМУ від 27.08.2019 року № 305 (далі – Університет) розроблено з метою підтримки ідеї доброчесності та гідних взаємин між учасниками академічного процесу; пропагування важливості академічної доброчесності; вирішених питань щодо підняття якості вищої освіти; сприяння розвитку позитивної репутації; підвищення рейтингу викладачів та конкурентоспроможності випускників університету; розвитку навичок добросовісної та коректної роботи із джерелами інформації; дотримання вимог наукової етики та поваги до інтелектуальної власності інших осіб; активізації самостійності та індивідуальності при створенні власних творів, а також підвищення відповідальності за порушення загальноприйнятих правил цитування.

Основними завданнями впровадження політики академічної доброчесності в Університеті є: попередження та усунення випадків академічного шахрайства серед студентів та викладачів Університету, виховання негативного відношення до плагіату, проведення постійної цілеспрямованої роботи щодо розвитку у здобувачів освіти академічної доброчесності.

Даним Кодексом встановлено принципи академічної доброчесності в освітньому процесі, права та обов'язки учасників академічного процесу, види порушень академічної доброчесності та порядок їх усунення.

Викладачі, дослідники і студенти, які виявляють прагнення до академічної доброчесності повинні стати зразком для наслідування й підвищувати стандарт освітньої та наукової діяльності в цілому. Порушення правил академічної доброчесності не повинні негативно впливати на репутацію Університету й зменшувати цінність освітніх та наукових ступенів, що здобуваються в університеті.

Кодекс розроблено на підставі вимог чинного законодавства: на основі Конституції України, Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про авторське право та суміжні права», «Про запобігання корупції». При формуванні документу було використано нормативно-правову базу Кабінету Міністрів України, інформацію з міжнародних публікацій Ради Європи; враховано рекомендації Міністерства освіти і науки України щодо впровадження етичних кодексів в українських ЗВО.

Метою даного Кодексу, в рамках навчального (освітнього) процесу та наукової діяльності, є популяризація принципів академічної доброчесності серед співробітників та здобувачів вищої освіти.

Основними принципами академічної доброчесності в освітньому процесі є: Законність. У своїй діяльності дотримуватися Конституції України, законів та підзаконних актів.

Науковість. Об'єктивно висвітлювати наукові факти, поняття, наукові досягнення, ознайомлювати з науковими методами.

Чесність та порядність. Не допускати використання неправдивих тверджень.

Взаємна довіра. Вільний обмін ідеями та інформацією.

Ввічливість та толерантність. З повагою та доброзичливістю ставитися до інших, їхніх думок, поглядів, переконань.

Справедливість та об'єктивність. Неупереджене ставлення один до одного, об'єктивна оцінка результатів навчальної, дослідницької та трудової діяльності, неупереджено розглядати дискусійні питання, без особистих уподобань або вигоди.

Компетентність й професіоналізм. Передбачає наявність аналітичних здібностей, моральних якостей, внутрішньої культури, емоційного інтелекту, знання ділового етикету, високу організацію праці.

Добросовісність та відповідальність. Брати відповідальність за результати своєї діяльності, виконувати взяті на себе зобов'язання.

Партнерство та взаємодопомога. Сприйняття всіх учасників освітнього процесу як рівноправних сторін.

Безпека та добробут. Діяльність учасників освітнього процесу не повинна приводити до виникнення загроз їхньому життю, здоров'ю та майну Університету.

Соціальна справедливість та рівність. Рівний доступ до освіти незалежно від раси, статі, гендерної ідентичності, сексуальної орієнтації, політичних, релігійних переконань, етнічного, соціального походження, стану здоров'я.

Демократичне управління. Управління системою вищої освіти та Університетом повинні здійснюватися із залученням усіх відповідних учасників освітнього процесу при етичному виконанні керівництвом університету своїх повноважень на всіх ланках.

Якісна освіта. Самовдосконалення та вдосконалення системи освіти. Усі учасники академічного процесу підтримують ідею найвищої можливої якості освіти, докладаючи максимум зусиль до постійного вдосконалення освітньої системи, у тому числі через власний професійний розвиток.

6. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література

1. Громадське здоров'я: підручник для студ.вищих мед.навч. закладів / В.Ф.Москаленко, О.П.Гульчій, Т.С.Грузева [та ін.]. – Вид.3. – Вінниця: Нова Книга, 2013. – с. 395 – 443.

2.Пилипенко Світлана. Поняття та особливості договору добровільного медичного страхування /Світлана Пилипенко // Підприємництво, господарство і право. – 2016. - № 2. – С. 24-28.

3.Чорномаз О. Б. Проблеми і перспективи розвитку медичного страхування в Україні / О. Б.Чорномаз // Форму права. - 2015. - № 7. - С. 131-134.

4.Горохов С. В. Порівняльний аналіз систем медичного страхування зарубіжних країн /С. В.Горохов, С. Д. Старинчук // Європейські перспективи. - № 3. – 2016. – С. 24-28.Воронков О. О. Конспект лекцій з курсу «Страхування». Харків: ХНУМГім. О. М. Бекетова, 2016. 126 с.

5.Ермасов С.В. Страхование: учебник для бакалавров. 5-е изд., перераб и доп. М. Издательство Юрайт, 2017.

6.Пічугіна Ю.В. Страхування: конспект лекцій.URL: http://liber.onu.edu.ua/metodichki/epf/konspect_lekc_strahuv_2018.pdf

Допоміжна

1. Ротова Т.А., Руденко Л.С. Страхування. Навч. посіб. – К.: КНЕУ, 2011.

2. Страхові послуги. Навч.-метод. Посіб. Для самостійного вивчення дисципліни / За ред.. Т.М. Артюх. – К.: КНЕУ, 2017.

3. Страхування. Підруч. / Керівн. Авт. кол. і наук. Ред. С.С. Осадець. – К.: КНЕУ, 2006.

4. Штефюк П.Я., Штефюк Т.Ю. Страхування. Навч. посіб. – Чернівці: Прут, 2011.Александрова Г. М. Аналіз сучасного стану особистого страхування України. Молодий вчений. 2016. № 3 (30). С. 8–11.

5. Баранов А. Сутність і напрями інвестиційної діяльності страхових компаній. Фінанси України. 2015. № 2. С. 83–97. Стратегія розвитку страхового ринку України на 2012-2021 роки. Асоціація «Українська федерація убезпечення». URL: http://ufu.org.ua/ua/about/activities/strategic_initiatives/5257.

12. Проект Закону України «Про загальнообов'язкове державне соціальне медичне страхування» № 4981-1 від 18 липня 2016 р. // [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=59811

7. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Сайт Верховної Ради України - <http://www.rada.gov.ua/>
2. Сайт Кабінету Міністрів України - <http://www.kmu.gov.ua/>
3. Електронна бібліотека Національної академії державного управління при Президентові України - <http://www.academy.gov.ua/?lang=ukr&tip=dop&tipn=library&page=78>
4. Сайт Представництва України при Європейському Союзі - <http://ukraine-eu.mfa.gov.ua>
5. Сайт бібліотеки Вищої школи державного управління Національної академії державного управління при Президентові України <http://hsra.edu.ua/lang=ukr&tip=dop&page=12>
6. U.S. National Library of Medicine - Національна медична бібліотека США <http://www.nlm.nih.gov/>
7. Державна науково-педагогічна бібліотека України ім. В.О. Сухомлинського -- <http://www.dnpb.gov.ua/>
8. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського -- <http://www.nbu.gov.ua/>
9. Національна наукова медична бібліотека України -- <http://www.library.gov.ua/>
10. Центральная библиотека Пушинского научного центра РАН -- <http://cbp.iteb.psn.ru/library/default.html>
11. Наукова бібліотека Харківського національного медичного університету <http://libr.knmu.edu.ua/index.php/biblioteki>
12. Харківська державна наукова бібліотека ім. В.Г. Короленка – <http://korolenko.kharkov.com/>.

8. ІНШЕ

Корисні посилання:

Положення про запобігання, попередження та врегулювання випадків, пов'язаних із сексуальними домаганнями і дискримінацією у ХНМУ http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/polog-sex.doc

Положення про академічну доброчесність та етику академічних взаємовідносин в Харківському національному медичному університеті
http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/polog_ad_etyka_text.pdf

Порядок проведення занять з поглибленого вивчення студентами Харківського національного медичного університету окремих дисциплін понад обсяг навчального плану
http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/nak-poriad-pogl-vyv-dysc.docx

Положення про Комісію з академічної доброчесності, етики та управління конфліктами ХНМУ
http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/polog_komis_ad_text.pdf

Положення про визнання результатів неформальної освіти в Харківському національному медичному університеті
http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/polog_neform_osv.pdf

ІНКЛЮЗИВНА ОСВІТА:

http://www.knmu.kharkov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=7108%3A2021-03-10-14-08-02&catid=12%3A2011-05-10-07-16-32&Itemid=33&lang=uk

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ:

http://www.knmu.kharkov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=2520%3A2015-04-30-08-10-46&catid=20%3A2011-05-17-09-30-17&Itemid=40&lang=uk